

Notitie

Aan : NBA
Van : Raad voor de Praktijkopleidingen
Betreft : Raadpleging Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels Nadere voorschriften PE
Datum : 12 januari 2024

t.a.v.: consultaties@nba.nl

Graag maken wij hierbij gebruik van de gelegenheid om te reageren op het Raadplegingsdocument Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels Nadere voorschriften Permanente Educatie.

Onze reactie komt voort vanuit onze verantwoordelijkheid voor de praktijkopleiding van accountants en ons inzicht dat de permanente educatie op het gebied van ESG-assurance moet aansluiten op, dan wel in lijn moet zijn met de praktijkopleiding van aankomende accountants, die na 1 januari 2026 voor de certificering in aanmerking willen komen. De competentieset is wat ons betreft dan ook één van de leidraden om nader vorm te geven aan de 8-maanden-praktijkopleidingseis. Wij wachten wat dit betreft ook graag af wat er uit de consultatieronde komt en laten ons graag verder adviseren. Onze reactie is met name gericht op de relatie tussen PE en de praktijkopleiding (hierna: PO), op de praktische consequenties en op de toetsing van de competenties.

1. PO, PE, Beroepsprofiel en eindtermen praktijkopleiding

Vanzelfsprekend zullen zowel de PE- als de PO-competenties in overeenstemming moeten zijn met het beroepsprofiel van de accountant. Daarbij zijn de eindtermen van de CEA, die mede met inachtneming van dit beroepsprofiel zijn opgesteld, maatgevend voor de PO. Sinds thans nog wordt gewerkt aan een nieuw beroepsprofiel, de CSRD nog niet in Nederlandse wetgeving is omgezet en de nieuwe eindtermen gericht op CSRD-assurance niet eerder (kunnen) worden gepubliceerd dan met de inwerkingtreding van de implementatiewetgeving (t.w. uiterlijk 6 juli 2024) is er nog veel onzeker. Wij kunnen wat ons betreft echter niet anders dan al vooruitlopen op de nieuwe eisen die aan de PO gaan worden gesteld, daar de eerste kandidaten vanaf 1 januari 2026 hiermee de kwalificatie moeten kunnen behalen. Het gaat daarbij onder meer om de vastlegging en verantwoording van die werkzaamheden, waarvan wij binnenkort met zekerheid kunnen zeggen dat zij in dit kader kwalificeren. Wij werken hierom thans aan een transponerings-/overlaptabel van werkzaamheden in het kader van financial audits en ESG-assurance, waarbij wij uw competentieset als één van de uitgangspunten nemen.

CEA presenteerde op 10 november 2021 al haar aanpassingen van de eindtermen in verband met de CSRD. Zij werd echter ingehaald door de tijd, want pas later werd de 8-maanden-praktijkopleidingseis geïntroduceerd. Inmiddels heeft CEA ons laten weten hoe zij voornemens is deze te gaan vertalen in een urennorm. Om aan de PO-vereisten te voldoen, zal iemand tenminste 660 uren moeten besteden aan ESG-opdrachten, waarvan tenminste 330 uren aan Assurance (binnen de voorgeschreven 1500 uren) en 330 uren aan gerelateerde diensten (binnen de 'vrije' ruimte).

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo for the Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) consists of a solid black horizontal bar above the letters 'NBA' in a large, bold, black sans-serif font.

Hoewel wij begrip hebben voor de gekozen PE-oplossingen om zoveel mogelijk accountants zo snel mogelijk op te kunnen leiden voor het geven van ESG-assurance, staan de voorgestelde opleidingseisen in geen verhouding tot de PO-verplichtingen. Ook met het oog op de toekomst, waarin accountants die wel en die (ook nét) niet vóór 1 januari 2026 zijn afgestudeerd, mogelijk gelijktijdig alsnog voor de ESG-aantekening in aanmerking willen komen, pleiten wij ervoor om dit dusdanig te stroomlijnen dat de verschillen in de opleidingseisen niet mijlenver uit elkaar komen te liggen.

2. Overgang PE naar PO

Wij zijn van mening dat de overgangstermijn waarin vóór 1 januari 2016 afgestudeerde accountants door middel van PE kunnen worden opgeleid voor de certificering beperkt moet zijn. Op een zeker moment zullen de vereisten voor iedere accountant gelijk moeten zijn. Een accountant die op een later moment alsnog zal willen kwalificeren zal daardoor o.i. ook aan PO-vereisten moeten voldoen.

Wij wisselen graag met u van gedachten over het vraagstuk of, wanneer en hoe de bevoegdheid overgaat van PE naar (R)PO en vinden het verstandig om gelijk op te trekken bij het bepalen van een overgangsregeling voor onder meer degenen die de deadline van 1 januari 2026 nét niet halen.

3. Beschikbare opdrachten

Een student die niet in de overgangsregeling van de CSRD (noodzakelijke kennis verkrijgen door middel van PE) valt, heeft de keuze om te worden opgeleid voor certificeringsbevoegdheid bij CSRD-assurance. De behoefte aan hiervoor opgeleide accountants in de toekomst is groot, het aantal opdrachten is voornamelijk beperkt. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk studenten te kunnen faciliteren, maar zijn wat dit betreft begrensd. Wij willen graag in overleg met u en met de CEA verder nadenken over oplossingen. Eén van onze wensen is om te komen tot een overgangssituatie, waarbij de eerstkomende jaren onder voorwaarden wordt toegestaan om ook ESG-gerelateerde opdrachten, zoals Gap assessments, readiness assessments en Dubbele Materialiteit beoordelingen (DMA), al dan niet gedeeltelijk bij de voorgeschreven uren mee te rekenen. Daarbij valt ook te denken aan de inzet van bepaalde tools of methoden, zoals simulaties, intervisie en peer reviews.

4. Leren en toetsen, ervaringen uit de praktijkopleidingen

Wij kunnen ons erin vinden dat voor het voldoen aan de PE-eisen gebruik wordt gemaakt van zelf-compliance, zelfassessment en intervisie. Vanuit de praktijkopleiding zijn wij bekend met deze instrumenten. Wij hebben met name met intervisie goede ervaringen. Dit instrument wordt door trainees en stagebureaus/kantoren dan ook goed gewaardeerd en op een aantal kantoren daarom ook nu al breder toegepast.

Wij zouden ervoor willen pleiten om gezamenlijk op te trekken bij het ontwikkelen van overeenkomstige tools of methoden voor PE en PO. Dit geeft de mogelijkheid om de PE-opleidingsvereisten naar de PO-vereisten zo geleidelijk mogelijk in elkaar over te laten gaan en om in het PE-traject waardevolle ervaringen op te doen die bij de begeleiding van trainees in de praktijkopleiding kunnen worden toegepast. En mogelijk kunnen wij hiermee zelfs de grote verschillen in de opleidingseisen voor een deel het hoofd bieden.

Op basis van onze ervaring is een belangrijke onderwerp om rekening mee te houden de eisen voor het te bespreken verslag (het zelfassessment), wel of niet gericht op de

toepassing van duurzaamheidsrapportering en de assurance daarvan in de eigen werkomgeving (eigen klant of eigen onderneming).

5. Deskundigheid van begeleiders en toetsers

Om aankomende accountants in de praktijkopleiding goed te kunnen opleiden, moeten er ook voldoende competente praktijkbegeleiders, beoordelaars en examinatoren zijn. Wij zullen hiervoor aanvullende competenties formuleren, die wij mede zullen ontlenen aan de CSRD-competentieset die door u wordt opgesteld. Daarbij hopen wij dat wij met de hierboven onder 4 genoemde suggestie ook kunnen komen tot een situatie waarin waardevolle ervaringen bij het opleiden van accountants door middel van PE van dienst kunnen zijn in de PO.

6. Tot slot

Wij hebben als RPO voor de uitwerking van de 8-maanden-eis voor de praktijkopleiding een werkgroep samengesteld met ook externe deskundigen en hebben contact met de (19) stagebureaus, onderwijsinstellingen en de Young Profs over de uitwerking. Het lijkt ons verstandig om gezamenlijk op te trekken en de krachten op het duurzaamheidsopleidingspad te bundelen.

Tenslotte brengen wij ten aanzien van de competenties nog graag het volgende onder uw aandacht. Op dit moment wordt er geen onderscheid gemaakt in de verschillende maten van zekerheid. Wij begrijpen dat de CSRD vereist dat accountants assurance bij duurzaamheidsinformatie dienen te verstrekken met een beperkte mate van zekerheid. Echter zijn er verschillende bedrijven die daar nu al op vooruitlopen en een redelijke mate van zekerheid wensen. Een assurance-opdracht gericht op redelijke mate van zekerheid stelt veel strengere en meer gedetailleerde eisen aan de opzet, inrichting en uitwerking van zowel de duurzaamheidsrapportering als de assurance daarvan. Wij geven daarom in overweging om de competenties om bij de assurancewerkzaamheden te kunnen omgaan met verschillende niveaus van zekerheid, soms zelfs binnen dezelfde opdracht bij dezelfde onderneming, ook op te nemen. Wat ons zal dit ook in de praktijkopleiding een wezenlijke competentie zijn.